

Klicka fram uppmärksamhet

■ **VAD DU ÄN VILL LÄRA HUNDEN** så hänger mycket på att den är uppmärksam på dig. Ju mer koll hunden självmant vill ha på dig, desto enklare blir all inläring. Det är därför du vinner på att börja med att klicka fram uppmärksamhet.

▶ **Var ensam med hunden** på en känd och störningsfri plats.

▶ **Stå helt stilla och tyst.** Titta mot hunden och vänta.

▶ **I samma ögonblick** som hunden tittar upp mot ditt ansikte kommer klickljudet och sekunden senare godisbiten.

▶ **Rör dig i rummet, tyst och planlöst.** Stanna och gör om samma sak. När hunden tittar upp mot dig kommer klick och belöning.

▶ **Sluta innan du och hunden** tappar i koncentration. Det är alltid bättre med flera korta än med en lång övning.

NÄSTA STEG ÄR ATT FÖRKLARA FÖR HUNDEN

att det är ditt ansikte den ska titta på, inte på godis i allmänhet.

▶ **Håll en godisbit tydligt i ena handen,** rakt ut åt sidan.

▶ **Vänta in hunden.** Så länge den tittar på godishanden där borta händer ingenting. Om hunden

går dit eller försöker hoppa upp ska du ha is i magen och avvakta helt stilla.

▶ **Hunden kommer att titta mot** ditt ansikte, undrande. Då, exakt då, kommer klicket och en godisbit ur andra handen. Den bit du har i "fel" hand lägger du undan.

▶ **Gör om** men byt hand.

▶ **Lägg nu en hög godisbit** på en bänk (tillräckligt högt) när hunden tittar på. Flytta dig en bit i rummet och avvakta, helt tyst.

▶ **Hunden kommer att titta** mot ditt ansikte = klick och belöning. Den lär sig att det inte är lönt att intressera sig för godis den ändå inte kommer att få.

När kopplingen klickbelöning och uppmärksamheten på dig fungerar bra är det dags att flytta träningen dit där allt mer störning ökar svårighetsgraden. Men ta små steg. Misslyckas du är det bara att ta ett par kliv tillbaka. Det är nu du cementerar grunden.

Så småningom lär sig hunden att belöningen kommer, även om det dröjer en liten stund. Tryck alltså bara på klickern när hunden gör helt rätt i ett moment och belöna innan det är dags för nästa moment.

UNDEVIK BABEL. Prata inte så mycket med din hund då du tränar. Koncentrera dig på konkreta kommandon och och belöna i exakt rätt läge. Spar allt beröm till efter träningspasset.

DET SA BARA KLICK. Gör aldrig träningspassen långa. Det räcker med tre, fyra repeteringar av ett moment. Ta sedan en kort paus innan du och hunden kan köra ett pass till. Visa din uppskattning av hur duktig din hund varit.

Klicka rätt, belöna fett

■ **ETT VANLIGT FEL UNDER KLICKERTRÄNING**

i till exempel dressyr är att hundägaren klickar i tid och otid, som för att heja på hunden. Visst, det kan fungera när hunden är helt i hand och så nära fullärd man kan komma. Men för det mesta tappar bara klickljudet i betydelse när det används utan den där tydliga kopplingen till belöning.

Träningsexempel

▶ **När du lär hunden att själv** springa bort till bilen och hoppa in genom bakluckan: Klicka mitt i hoppet och gå sedan fram med godisbiten. Klicka inte upprepade gånger när hunden är på väg mot bilen.

▶ **När du lär hunden att hoppa över** ett agilityhinder: Klicka mitt i hoppet och låt hunden springa mot dig för att få godisbiten. Klicka inte när hunden är på väg mot hindret.

▶ **När du lär hunden att sätta sig** på lite avstånd på kommando: Klicka i ögonblicket innan hundens rumpa når marken och gå direkt fram med belöningen.

Tids nog kommer det allt bättre samarbetet mellan er att skapa möjligheter för en allt längre tid mellan klick och belöning. Hunden lär känna dig och tvärtom.

Kör korta pass

■ **DET FINNS UNDERSÖKNINGAR** som visar att en människa klarar att envist koncentrera sig tio minuter i sträck innan koncentrationen avtar lika snabbt som när ett lönnlöv faller en stilla höstdag. Hos hunden är motsvarande tid väsentligt mycket kortare.

Gör alltså aldrig träningspassen långa. Det räcker med tre eller kanske fyra repeteringar av ett moment, oavsett vad det handlar om. Sedan räcker det med en kort paus innan du och hunden kan köra ett pass till. Sedan är det dags för en stunds riktig avkoppling med lätt vila, en snäll lek eller en rastningspromenad.

Bäst inläring får du om du beväpnar dig med tålmod. Det är bättre att träna koncentrerat och kort en gång om dagen, i stället för att ställa timslånga krav varje söndagsförmiddag.

Du kommer att märka att hunden reagerar positivt när det blir träningsdags. Den hinner aldrig tröttna. Resultatet blir en bättre och i praktiken snabbare inläring.

Babbla mindre

■ **HUNDAR FÖRSTÅR INTE SVENSKA.** Ändå är det vanligt att vi hundägare pratar mycket samtidigt som vi tränar hunden i till exempel lydnad. Skälet till vårt babblande är att vi vill berömma hunden för att den är duktig, vi vill förstärka det positiva i det hunden gör.

Men hundens sätt att tyda vårt pratande är att försöka utläsa vårt känsloläge. Har du en bra kontakt med hunden har den lärt sig att lyssna efter hur din sinnesstämning är. Och det tar orördig koncentration från det viktiga, nämligen att lära sig saker du vill att hunden ska kunna. Det är inte så enkelt att lystra till dina kommandon i en allmän ljudröra.

Gör tvärtom, babbla inte, koncentrera dig på konkreta kommandon och på att belöna i exakt rätt läge i stället. Strunta i beröm, det kan du spara till efter träningspasset, och fokusera på belöningar. Då lär sig hunden snabbare.

Allt hunden gör när du är närvarande kommer du på ett eller annat sätt att förstärka, avsiktligt eller omedvetet. Din reaktion påverkar genom de signaler du skickar till hunden. Och det går sekundsnabbt. Innan du börjar ett träningspass ska du alltså planera noga. Vad vill du att hunden ska göra och hur ska du kunna påverka på bästa sätt?

Härliga Hunds klickerskola:

Tricken du lär dig på ett klick

Grundregeln i all hundträning är att belöna de beteenden du vill ha och ignorera dem du vill bli av med. Men tricket är att vara snabb med belöningen, annars kopplar inte hunden. Här får du lära dig hur du blir en framgångsrik "klicker".

RÄTT TAJMING. I samma ögonblick hunden tittar upp mot dig kommer klickljudet och sekunden senare godisbiten.

TEXT & FOTO PETER EKESTRÖM

Hundar är överlevare. De är egoister födda med en tydlig inställning: "Det jag vinner något på vill jag fortsätta med, allt annat är ointressant."

Alla vana hundägare har sett hur det där med snabb belöning fungerar. Ta exemplet med hunden som anses så smart att den lärt sig hur man öppnar dörrar. Hunden vill ut, eller in, och börjar till slut hoppa mot dörren. Den kommer åt handtaget och dörren öppnas. Belöningen kommer blixtnsabbt, i samma halvsekund som handlingen. En gång till kanske hunden behöver testa olika hopp, men sedan är det en målmedveten satsning mot dörrhandtaget som gäller. Med direkt belöning går inlärningen snabbare.

Och detta kan vi använda när vi tränar våra hundar. Ge hunden vinning, en belöning, i rätt läge. Då lär den sig snabbare och säkrare, oavsett vad inlärningen handlar om. Det är därför klickertekniken vinner allt mer mark i hundträningssammanhang. ■

Lär dig hantera klickern

■ **DU MÅSTE LÄRA DIG KLICKERN** innan det är dags att jobba med hunden. En klicker är en mojang som kan verka väldigt enkel att använda. Du trycker och ljudet kommer. Men vi människor har inte alltid automatiskt motoriken på vår sida. Bäst är att du tränar upp din "klickerförmåga" ordentligt.

- ▶ **Börja med att bara trycka.** Lär dig i vilket läge ljudet kommer. Nöt in rörelserna i fingrarna så att de känns naturliga.
- ▶ **Nästa steg är att få i gång linjen** mellan tanke och klicker. Öva på allt annat än hunden. Klicka till exempel när en bil exakt passerar en stolpe, i samma tiondels sekund då en dörr stängs eller i det ögonblick då en kastad boll studsar mot asfalten.

Klickermästare på 4 dagar

■ **DET HUNDEN LÄR SIG I KLICKERTRÄNING** är att "klick" betyder belöning. Ljudet är en signal som berättar för hunden att en trevlig belöning är på väg. Det första steget är alltså att koppla ihop klicket med en riktig belöning. Men det måste gå snabbt mellan klicket och belöningen, definitivt inte mer än en sekund. Annars är risken uppenbar för att hunden, det blixtnsabbta signal- och beteendespelets mästare, kopplar ihop något annat med den eftertraktade belöningen.

Klicka aldrig nära hundens öra. Ljudet är högt. Börja med klickern i fickan för att vänja långsamt, det finns hundindivider som kan utveckla ett obehag mot ljudet om det påtvingas för snabbt.

Dag 1:

- ▶ **Var ensam med hunden**, utan störningar, på en plats hunden känner väl.
- ▶ **Var tyst hela tiden**, ha små godisbitar snabbt nära (kanske en praktisk påse hängd i bältet) och ena handen om klickern i fickan.
- ▶ **Visa hunden att du har godis** i handen. När hunden reagerar och visar att den förstått vad du har ger du hunden belöningen och i samma ögonblick kommer "klicket".
- ▶ **Rör dig några steg**, till synes planlöst men inte mot hunden, stanna och gör om samma sak. Visa och ge godiset, klicka i rätt läge.
- ▶ **Upprepa fem gånger.**
- ▶ **Avbryt och sätt i gång en kort lek** eller lite kel.
- ▶ **Vänta en stund, 10–15 minuter**, innan du gör om övningen. Glöm inte att vara tyst när du tränar.
- ▶ **Vänta sedan till nästa dag** innan du fortsätter. Undvik under tiden att belöna med godis.

Dag 2:

- ▶ **Gör samma sak som dag 1** men ha nu klickern i handen bakom ryggen. Kör korta pass, både du och hunden ska orka vara koncentrerade. Gör fyra övningar spridda över dagen.

Dag 3:

- ▶ **Gör samma övning** men ha nu klickern synlig för hunden, i handen vid din sida. Öva tre gånger innan du tar en lång paus.
- ▶ **Under dagens sista övning** har du hunden rakt framför dig. Klicka en halv sekund innan hunden får godisbiten. Nu kan du jobba snabbt. Klick-godis, klick-godis minst tio gånger.
- ▶ **Avbryt och börja prata igen**, kela och beröm.

Dag 4:

- ▶ **Ställ dig framför hunden** (som inte behöver sitta). Visa upp godiset, klicka och belöna hunden efter en eller två sekunder.
- ▶ **Gör om övningen ett par**, tre gånger under dagen.
- ▶ **Nu kommer hunden att reagera** med förväntan när den hör det klickande ljudet. Du har etablerat en tydlig koppling mellan ljudet och belöningen.

DET VAR GRUNDEN. Glöm den inte. Ta fram de här enkla övningarna då och då hur långt ni än kommer i framtida träning. Detta för att påminna hunden om kopplingen och för att klickerljudets effekt ska hållas på topp.